Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

J. Boroszowicz, 73 Clifton Ave

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рôкъ VIII. Олифантъ, Па. Середа 3-го Октобра 1900. Число 37.

КАЛЕНДАРЬ.

Октоберъ.

3	С.	Євстафій и Плавидъ
4	Ч.	Кондратъ Ап. (Отд. Воздв.)
5	П.	Фока св. муч.
6	С.	Зачатіе Іоанна Крест.
7	Н.	17. по Сош. Ѳеила первомуч.
8	П.	Єфросинія преп.
9	В.	† Преставл. Іоанна Єванг.

ЗМѢСТЪ.

Вôдъ Редакціи.— Переглядъ тыждневый. — Що думають? — Исторія двохъ страйкôвъ. — Дописи. — Розмова на „стрітѣ.“ — Новинки. — Стихъ: Проворный Ивась. — Фейлетонъ: Що дѣє ся на американскôй Руси? — Стихи: Хлопске серце. — Колысанка. — Для нашихъ дѣтей. — Всячина. — Оголошеня.

Вôдъ Редакціи.

Просимо нашихъ довжникôвъ, щобы чимъ скорше за «Свободу» заплатили єсли не весь довгъ, то бодай часть якусь, бо въ противнôмъ разѣ перестанемо посылати имъ нашу ґазету.

Переконаня авторôвъ, статей, дописей и т. и. друкованыхъ въ »Свободѣ«, не суть всегда переконанями редакціи; помѣщаємо ихъ бо вѣримо въ свободу слова.

Руско-англійскій провôдникъ (книжка до науки анґлійского языка написана Ст. Макаромъ) вже готовый. Коштує 50 центôвъ, котрî треба прислати напередъ.

Хто хоче дôстати календарь на рôкъ 1901 велику а цѣкаву книжку зъ многими образками, нехай пришле 50 центôвъ до нашои редакціи. По новôмъ роцѣ буде правдоподôбно календарь бôльше коштувати. За $1.25 присланыхъ напередъ дôстануть нашî бизнесмены календарь и адвертайзментъ на оденъ цаль широкій въ новôмъ календари. Другî люде рахували-бъ вамъ за такій адверт. кôлька долярôвъ. Хто хоче дати до календаря свою фотоґрафію, свои церкви, або брацтва мусить заплатити за мѣсце яке сей образъ займе и за зроблене образа, котрый потôмъ дôстане на власнôсть.

Переглядъ тыждневый.

Дуже много пишуть и говорять теперь въ Австріи про національну автономію т. зн. самоуправу кождого народу зъ осôбна. Є се такъ здорова гадка, такъ красна идея, що кождого чоловѣка она притягає и одушевляє, а многî бачуть въ нѣй ратунокъ державы и цѣлкомъ справедливо. До сего часу подѣлена Австрія на краѣ, а кождый зъ нихъ заселеный по бôльшôй части рôжными народами. Горе чисельно меншому и слабшому народови въ такôмъ краю; вôнъ єсть пониженый и кривдженый, утисканый и переслѣдуваный. Довгî роки не може вôнъ пôднести ся и часто-густо засудженый навѣть на вынародовлене. Таку долю мають Русины въ Галичинѣ, на Буковинѣ и Угорщинѣ; славяньскî племена въ Кориніи, Краинѣ, Стыріи и Дальмаціи; подôбно дѣєсь на Моравіи, въ Чехахъ и на Шлеску. Однî явища дають ся спостерѣгати всюды зъ домѣшкою політичнои борбы, сварнѣ и ненависти, а о Австріи можна напевно сказати, що тамъ всѣ слабшî народы суть пôдъ ногами сильнѣйшихъ, всѣ сильнѣйшî ростуть коштомъ слабшихъ. Проте національна автономія була-бъ теперь ратункомъ для старои Австріи, енерґічнымъ лѣкаремъ въ хронічнôй хоробѣ. Тогды кождый нарôдъ рядивъ бы самъ собою и розвивавъ бы ся свобôдно въ кождôмъ напрямѣ.

Въ Хинахъ супокôй не скоро буде приверненый тымъ бôльше, що мѣжь союзниками нема згоды. Злученî Державы жадають передовсѣмъ, щобы правительство хиньске зостало привернене до власти, а щобы ажь потôмъ судити тыхъ, що були причиною розрухôвъ. Нѣмеччина хоче впередъ укараня винныхъ и готовить велику силу войска на всякій выпадокъ. Россія попирає Нѣмцѣвъ, а заразомъ хоче усуненя царицѣ хиньскои вôдъ всякои власти. Подôбнî жаданя ставляє Анґлія. — Злученî Державы лишили лишь 1400 воякôвъ въ Пекинъ и тî не будуть пôдъ комендою Нѣмця Валдерзе. Въ Манжуріи вымордували россійскî жовнѣры 11000 Хинцѣвъ мущинъ, женъ и дѣтей, а села попалили.

Рухъ передвыборчій дуже слабый. Брайнъ выдавъ листъ до Американцѣвъ, въ котрôмъ повтаряє се, що говоривъ вже много разы, кандидата на републиканьского вайспрезидента Рузвелта выбили въ Колоредо, а недавно заложена Національна партія розлетѣла ся, отъ и все, що нового на тôмъ поли принѣсъ послѣдный тыждень.

Страйкъ углярôвъ въ Пенсилвеніи занявъ увагу всѣхъ. Симпатія публики по сторонѣ углярôвъ, бо кождый бачить, що справа ихъ слушна та що заховують ся порядно. Войско спроваджене до Шенандору вскорѣ зôстане вôдкликане. Не мало оно нагоды уживати своихъ карабинôвъ, противно, они самî попившись, робили непорядокъ. Републикане налякались сего страйку и бѣгають сюды и туды, щобъ его чимъ скорше закôнчити. Мітинґи компаністôвъ вôдбувають ся разъ вразъ и єсть надѣя, що може ще въ сѣмъ тыждни страйкъ скôнчить ся, але передъ тымъ, розумѣє ся, мусять ще майнеры мати конвенцію и нарадитись чи приняти условія компаній.

Буры напали недавно Анґлѣкôвъ, але безъ успѣху. Робертсъ має вôдѣхати до Лондону, а Круґера Голяндія хоче приняти величаво та жадати вôдъ Анґліи вôдшкодованя за выгнане Голяндцѣвъ зъ Африки пол. пôдчасъ вôйны.

На Кубѣ выбранî делеґатами самî противники прилученя Кубы до Спол. Державъ, а приклонники цѣлковитои независимости сего острова. Невдовзѣ зъѣдуть ся они разомъ и уложать конституцію.

Е. Конґеръ,
американскій міністеръ въ Пекинъ, заступає интересы Злученыхъ Державъ въ Хинахъ. Свого часу бувъ ам. міністромъ въ Бразиліи.

Що думають нашî власти церковнî въ Галичинѣ про 25 тысячокъ еміґрантôвъ въ Канадѣ?

Вже пять лѣтъ иде масова имміґрація зъ Галичины и зъ Буковины до Канады. Число нашихъ поселенцѣвъ дôйшло въ Канадѣ до дуже поважнои сумы. Звышь 20 тысячь Русинôвъ розтаборилось на безмежныхъ просторахъ канадійскихъ. Вôдъ портового мѣста Галифаксъ ажь по мѣсто Едмонтонъ на далекôй пôвночи подыбешь всюды нашого бездомного, знѣвеченого, споневѣряного мужика, чи то вôнъ зарôбникъ по желѣзныхъ дорогахъ, при копаню каналôвъ, (Montreal) чи то вôнъ наймитъ у заможнѣйшихъ иншои націи фармерôвъ, чи то бѣдакъ поселенець въ Манітобѣ, Ассинобои и въ Албертѣ. По всѣхъ пунктахъ безмежнои Канады подыбешь нашого чоловѣка — двайцять тысячь народу се ґрандіозне число. Якъ тî нашî безталанники жіють въ початкахъ на своѣй новôй, нерôднôй земли про те було богато писано и въ нашôй »Свободѣ« и по старокраєвыхъ часописяхъ. Та вôдъ письма до реального дѣла ще далеко, дуже далеко. Початкова розумна опѣка надъ нашими имміґрантами перепроваджена однымъ чоловѣкомъ розбилась о колоды, якî поставило єму пôдъ ноги австрійске правительство и штубацкî интриги таки самыхъ Русинôвъ. Въ нашôй Галичинѣ выробили собѣ людцѣ погано понятіє про тыхъ интелліґентныхъ людей, котрî займають ся имміґраційными справами, кождого »интелліґента« вважають трохи не мошенникомъ, такимъ чоловѣкомъ поганымъ, що лишь чигає, якъ хрунь, на шкôру мужика. То погане переконанє галицкои интелліґенціи удѣлилось и нашому народови тай вôчъ до найщирѣйшого чоловѣка вôдносить ся зъ недовѣріємъ и безнастанно его пôдозрѣває. Тои благодати дôзнавъ и я не тôлько вôдъ нашого бѣдного вже майже зъ природы недовѣрчивого чоловѣка, але ще и интелліґенты вôдъ львôвскои »Свободы« спомянули мене лихимъ словомъ. Короткî поѣздки по Канадѣ оо. Тимкевича и Поливки були то вандрôвки туристôвъ-мученикôвъ.

На десятки тысячокъ народа, розкиненого по безмежныхъ просторахъ оденъ священникъ, безъ средствъ навѣть на найскромнѣйше житє, безъ средствъ на кôлькадневî подорожи тренами и фѣрами, се простый смѣхъ! Та-жь зъ Вінніпеґъ до Едмонтонъ треба ѣхати 2½ добы, а зъ Едмонтонъ до Едны 12 австрійскихъ миль фѣрою найпоганнѣйшою въ свѣтѣ дорогою. Оденъ, а навѣть 5 священникôвъ безъ удержаня вôдъ своихъ властей церковныхъ не въ силѣ ѣздити по Канадѣ, а хоть бы котрый на охотника выбравъ ся и за 3 мѣсяцѣ переѣхавъ всѣ кольоніи, звидѣвъ 20 тысячь народу — сповнивъ всѣ функціи духовнî, то верне зломаный, споневѣряный, схорованый, майже нѣчого не зробивши. Такî поѣздки охотникôвъ не здадуть ся на нѣчо. Ту треба зовсѣмъ зъ иншого боку взяти ся за дѣло.

(Конець буде).

Исторія двохъ страйкôвъ.

Сей рôкъ, якъ оденъ зъ тыхъ рокôвъ, въ котрыхъ, загально говорячи, промысловî вôдносины суть добрî, було богато страйкôвъ. Страйковали машиністы, страйковали циґарники, страйковали будовлянî робôтники, робôтники при електричныхъ карахъ (возахъ), капелюшники, а всѣ зъ малымъ, або ніякимъ зыскомъ. Якъ бы вже часъ прійшовъ, коли капиталісты такъ змогли ся, що нѣчо имъ не може зашкодити, анѣ ихъ пôдорвати; якъ бы борба робôтникôвъ мусѣла завсѣгды кôнчити ся безъ корысти та мовь они на всегда мали бы

(Продовжене на другôй сторонѣ).

Що дѣє ся на американскôй Руси?

(Три партіи, а въ тыхъ трохъ партіяхъ ще бôльше якъ три. — „Свобода“, „Америк. Русскій Вѣстникъ“, „Свѣтъ“, „Союзъ“, „Соединеніе“, „Взаимопомочь.“ — Три календарѣ. — Два Владыки для амер. Руси. — Новî священники. — Посвященя церковъ, цминтарôвъ и таке инше.)

Здавало-бъ ся, що про амер. Русь нема що такъ дуже богато писати, однакъ приглянувшись близше тôй многонадѣйнôй заморскôй Руси, побачимо, що и она жіє, а якъ жіє сотки тысячокъ народу, єсть що про него писати. Народъ живый має свою исторію, свою культуру, свою політику. Про исторію и культуру не буду писати нынѣ, я бы радше про політику, бо той тематъ и найлекшій тай для всѣхъ цѣкавый. Отже зачинаю. У насъ є три партіи, три газеты*) и три товариства. Мусить бути по три, бо три, якъ звѣстно, руске число.

Єсть у насъ партія руско-народна, партія »гр. каѳолическихъ Руссиновъ« и партія московскихъ ренеґатôвъ. Партія руско-народна має часопись »Свободу« тай орґанізацію »Р. Н. Союзъ«, до котрого належить звышь 3000 членôвъ; партія »гр. каѳ. Руссиновъ« має часопись »Амер. Р. Вѣстникъ« тай орґанізацію »Соединеніе«, котре числить бôльше якъ 8 тысячокъ членôвъ. Партія московскихъ ренеґатôвъ має газетку »Свѣтъ« тай орґанізацію »Взаимопомощь«, котра числить несповна 1500 членôвъ.

Народно-руска партія єсть суцѣльна, свѣдома свои цѣли, роботы. Се партія молодои Руси американьскои. Партія »гр. каѳ. Руссиновъ«, дивоглядъ, якого другого нема на цѣлôй величезнôй кули земскôй, роспадаєсь на три дуже рôжныхъ вôдъ себе партій. Редакція »А. Р. Вѣстника« и може двохъ ще прикарпатскихъ »русскихъ« священникôвъ, выхованыхъ на типику о. Микиты — се одна партія — друга то священники-патріоты мадярскî, котрî лишь по руски доляры здирають зъ угро-руского робôтника, а самî кричать, що они льояльнî мадяроны, ще може льояльнѣйшî, якъ ихъ архимадяронъ епископъ Фирцакъ, — трета партія то темный народъ тай при нѣмъ тî тихî патріоты, котрî до нѣкого и до нѣчого не мѣшають ся, нѣчого не розумѣють, нѣчого не хочуть, а може и не въ силѣ навчити ся, лишь тихенько по пенсильвенійскихъ печахъ »паки и паки« спѣвають. Тои цѣлои партіи въ трохъ особахъ жереломъ премудрости єсть »А. Р. Вѣстникъ« писаный нечуваною на свѣтѣ мовою, а редаґованый въ такъ ориґінальный спосôбъ якъ нѣяка часопись въ Америцѣ.

Трета зъ ряду партія — се москальофільскî ренеґаты, котрыхъ орґаномъ є на впôвъ гумористична газетка »Свѣтъ«. Першимъ параґрафомъ въ програмѣ тои партіи є навертане Русинôвъ на православіє за що матушка-Россія щедро обдѣляє патріотôвъ рублями въ золотѣ. Для амер. Руси ся партія не шкôдлива, бо єи нѣхто не бере на серію — а для Америки она навѣть корыстна. — Чому? Въ ряды годы пожичає Россія въ Америцѣ грошѣ. Сотки міліонôвъ долярôвъ пожичила Россія въ Америцѣ. Маленька часточка тыхъ міліонôвъ вертає опять до Америки на православну місію. Кому-жь шкода выходить зъ тои місіи? Хиба тымъ місіонерамъ, що за мало рублѣвъ хапають. — Въ тôй партіи є три православнî партіи. Козацко-хахлацке православіє Грушки, унгарско русске православіє Товта и московске православіє Хотовицкого. Рôжниця помѣжь тыми партійками величезна — ненависть помѣжь проводирами завзята, але цѣль одна: пособіє вôдъ святѣйшого Синоду въ золотѣ.

Єсть у насъ ще одна партійка москальофільско-галицка, а понеже она складаєсь лишь зъ двохъ членôвъ: зъ попа и зъ дяка — то годѣ про ню и згадовати*).

Ажь три календарѣ друкують ся въ трохъ руско-амер. друкарняхъ. Дуже славно! Америк. Русь такъ бѣдна въ свою питому літературу, вôдъ разу взбогатить ся. Та нема що ще про нихъ говорити, бо ихъ ще нема. Якъ побачуть свѣтъ, не забудемо ихъ привитати.

Три календарѣ — а два Владыки! Радуй ся амер. Русе! И бібліотеки и музеи будешь мати чимъ заповнити. Читаємо по газетахъ, читаємо въ приватныхъ листахъ: ѣдуть ажь два Владыки! Славно. Американска Русь ажь теперь вôджіє! Я тѣшу ся, редакторъ вôдъ »Свѣта« тѣшить ся, каже, Бѣлецкій страшно поступовый чоловѣкъ, пише фонетикою, ажь ось дôстаю вôдъ мого бувшого шкôльного товариша (вôнъ теперь велика рыба) такій листъ: »Смѣй ся товаришу! Мы ачейже мусѣли тыхъ пралатôвъ чимсь заколысати. Они притьмомъ перли ся на епископскî и митрополичî троны, а мы имъ показали грушки на вербѣ! Хто жь бы бувъ такъ наивный, щобъ мôгъ навѣть подумати, що Римъ вышле вамъ епископа! Та-жь недавно бувъ въ Римѣ Архиепископъ Айрлендъ — та-жь его політику приплесковали всѣ кардиналы и навѣть старый папа. Троха почекайте, забавте ся, а опôсля будете всѣ католиками, якъ слѣдъ... Прецѣ всѣ »поряднѣйшî« священники въ Америцѣ приступили зô своими церквами до римо-кат. орґанізаціи!... А впрочѣмъ, якъ бы вже яке чудо сталось и вы тамъ малибысьте дôстати епископа — то чей-же мы ту знайшли бы молодого, образованого чоловѣка, а не посылали-бысьмо до Америки старыхъ ветеранôвъ, котрî вже не въ силѣ нѣчого навчити ся. У васъ тамъ волами нѣхто не ѣздить«. Такъ написавъ менѣ мôй бувшій товаришь и я єму вѣрю.

За послѣдныхъ пять лѣтъ побудовано у насъ множество новыхъ церковъ, може якихъ 30 тай священникôвъ прибуло трохи не тôлько. Причины, изъ-за якихъ будовано новî церкви, дуже рôжнî. Подекуды потреба було дѣйсно церкви, подекуды люде будовали церковь на злôсть своимъ сусѣдамъ кумамъ, подекуды попъ попови выбудовавъ на злôсть церковь. На иншôй зновь мѣсцевости панъ салюніста постаравъ ся о здвигнене храму божого, бо змѣркувавъ, що его бизнесъ того вымагає и т. д. и т. д.

Священники масивно имміґровали тай ще нынѣ приходять. Недавно приѣхавъ о. А. Мед-

*) Про „Православный Амер. Вѣстникъ“ не говорю, бо вôнъ має на цѣли писати величанія тутешному епископови и батюшкамъ за ихъ „подвиги“, але народъ его не читає.

*) Шан. авторъ поминувъ ще одну партію, котра теперь творить ся посередъ угро-руского духовеньства. Належать до неи люде, що признають ся до рускости и радî-бъ для свого народа працювати, але будучи новиками на американскимъ ґрунтѣ и немаючи свого орґану не могли ще свои дѣяльности належито розвинути. — Ред.

P 72

православну вѣру, носиме на грудяхъ знакъ христіан-

ме назадъ парохію въ Мт. Кармель, Па.

тасаквѣ, Па. такожь цареславіє упадає.

чана дорожнеча ... налôгъ.

етесь.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
The Little Russian Weekly, published every Wednesday by the Svoboda Publ. Co., Jones Str., Olyphant, Pa.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered at Olyphant, Pa. Post Office as Second Class Matter.

„Свобода“

часопись для руского народа въ Америцѣ и орґанъ »Р. Н. Союза«, выходить що тыждня въ Середу и коштуе:

Въ Америцѣ на	рôкъ	$2.00
„ „ „	пôвъ року	1.00
„ „ „	чверть року	50
„ „ „	оденъ мѣсяць	18
До старого краю на рôкъ		$3.00

Оплачувати газету треба всегда зъ горы (напередъ).

Адресъ:
„SVOBODA“
Jones Str. — OLYPHANT, PA.

Грошѣ треба посылати въ реджістрованôмъ листѣ, або черезъ експресовый або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то е карточку, котру дôстанете вôдъ почтара або аґента на експресовôмъ офісѣ, пôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годнѝ грошей дôстати.

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити, мусить подати намъ, кромѣ нового, такожь свôй старый адресъ.

Увага.

Хотячѝ приступити до „Союза“ най посылають вступне и мѣсячне до касіера:

Alex Szlanta,
Postmaster.
MAYFIELD, PA., Lack. Co.

И увѣдомлять секретара пôдъ адресою:

D. D. Pyrcz,
P.O. Box 355,
OLYPHANT, PA., Lack. Co.

Хто бы бувъ покривдженый вôдъ котрого зъ урядникôвъ »Союза«, нехай пише до предсѣдателя:
REV. A. BONCZEVSKY, 10 May str.
Ansonia, Conn.

(Продовжене зô стороны першои.)

бути засудженѝ на платню, на яку капиталісты »ласкаво« згодять ся, а самѝ вже нѣколи не могли о своѣй незавиднôй доли рѣшати.

Дѣйсно, щось подôбного дѣе ся, а исторія двохъ страйкôвъ, зъ котрыхъ оденъ бувъ въ Чікаґо, а другій въ St. Louis, показуе се досыть наглядно.

Страйкъ въ Чікаґо почавъ ся 5. лютого с. р., зробили его будôвлянѝ робôтники. Они хотѣли, щобы контракторы узнали спôлку юній всѣхъ будôвляныхъ робôтникôвъ. Контракторы не пристали, въ наслѣдокъ чого 50 тысячь людей опустило роботу, а многѝ будôвлѣ мусѣли бути залишенѝ. Та не всѣ робôтники застрайковали. Остали при роботѣ не-юніоністы. Юніоністамъ се, якъ звычайно, не подобалось. Почались звѣснѝ „намовы.“ А що, припадково, мейоръ мѣста тримавъ зъ юніями, тіи зачали дуже згнущатись надъ не-юніоністами. Притрафились припадки смерти, калѣцтва, ажь вкôнци и мейоръ мѣста (демократъ) побачивъ, що якійсь конець тому всему мусить бути, и зарядивъ параду (такъ!) зъ канонами, а вôдтакъ повыкидавъ тыхъ урядникôвъ мѣста, котрѝ тамъ ввôйшли, якъ кандидаты юній. Потôмъ страйкъ не тревавъ довго. Мулярѣ, якъ сего жадали контракторы, вôдорвались вôдъ юнійнои спôлки, а тымъ самымъ и бажане будôвляныхъ робôтникôвъ, абы юнія ихъ була контракторами узнана, не зôстало здѣйснене. Контракторы „восторжествовали.“ Страйкъ тревавъ цѣлыхъ пять мѣсяцѣвъ, а принѣсъ съ собою 5 смертей, 150 нападôвъ и масу калѣцтвъ.

Страйкъ въ St. Louis бувъ коротшій, та ледви лагôднѣйшій. Страйковали робôтники при електричныхъ возахъ. Они хотѣли богато рѣчей, мѣжь инчимъ такожь и сего, щобы компанія узнавала тôлько юнію. Компанія, якъ компанія, не хотѣла згодитись. Страйкеры заховувались зразу порядно такъ, що компанія була-бъ мусѣла въ наслѣдокъ симпатіи публики поробити имъ значнѝ уступки, коли-бъ не нерозумъ де-котрыхъ робôтникôвъ, що повертаючи зъ пікніку, надыбали кару, и, давай, людей, що були въ карѣ, нападати, навѣть цеглою. Якъ се сталось, прійшли deputies и убили трохъ. Пятый тыждень страйку въ St. Louis бувъ повенъ розрухôвъ. Зъ однои стороны страйкеры, зъ другои компаніи и шерифы. Публика стояла на боцѣ, та коли страйкеры чимъ разъ бôльше старались „опановати“ кары, еи симпатіи вôдъ страйкерôвъ розвѣялись, а зъ ними такожь и надѣя на побѣду. Страйкъ сей не принѣсъ нѣчого робôтникамъ. Але й компаністы не одержали того, чого бажали. А втраты були величезнѝ для цѣлого St. Louis, особливо-жь для людей бизнесу. Найбôльше-жь болючимъ було се, що шестеро людей забито, а много поранено.

Що-жь зъ того всего выходить? А ось що: 1) що борба робôтникôвъ зъ капіталістами мусить бути проваджена дуже тактовно, завсѣгды зъ увагою на симпатію цѣлого загалу; 2) що ся борба не може бути проваджена тôлько юніями, але и другими робôтниками, значить, мусить бути такожь політичною.

Певне, и ся політична борба не буде безъ тяжкихъ стратъ, але страты сѝ будуть тôлько заохотою. Бо ся борба вводячи робôтникôвъ въ кругъ ширшихъ идей, зможе росширити ихъ серця, а тымъ самымъ здѣлати робôтникôвъ непобѣдимыми.

П. Т—вичь.

До повызшои статѣ мусимо зробити одну увагу, а именно: Не всегда н е т а к т ъ и н а с и л ь с т в о походить вôдъ страйкерôвъ, а напротивъ. Дуже часто компаніи пôдкуплюють кôлькохъ людей, щобы сѝ робили „баламуту“, потôмъ пускають ихъ безкарно, а самѝ звалюють все зле, що сѝ пôдкупленѝ Юды зробили на всѣхъ страйкерôвъ. Примѣрôвъ на се богато Lattimer, Shenandoah и иншѝ. Правда, що и страйкеры неразъ забувають ся, але загаломъ кажучи, капиталісты воюють бôльше насильствомъ якъ ихъ противники — робôтники. — Ред.

Дописи.

Львôвъ, 13. сент. 1900.

Подяка.

На мое письмо, помѣщене въ »Свободѣ« въ справѣ «Громадського Голосу«, першѝ зъ американскихъ Русинôвъ обôзвали ся Русины шамокинскѝ, члены »товариства им. Шевченка«, котрѝ ухвалили 25 дол. рôчнои запомоги на »Громадський Голос«, а окрôмъ того, заходомъ головы товариства, чесного тов. М. Колодѣя придбали для »Громадського Голосу« новыхъ 34 пренумерантôвъ, обѣцяючи, що ще бôльше ихъ придбають, и заразъ прислали нашôй редакціи грошѣ, въ квотѣ 300 коронъ (зробивъ се безплатно т. М. Колодѣй). За все се дякую шамокинскимъ братямъ товаришамъ, именемъ своимъ, редакціи й цѣлои хлопскои радикальнои партіи. Якъ бы такъ усѣ американскѝ Русины дбали про народнѝ справы, то рускѝ робучѝ люде були бы скоро вôльнымъ и просвѣченымъ народомъ.

При нагодѣ доношу, що »Громадський Голос« уже выходить яко тыжневникъ и то зъ илюстраціями. Передплата для Америки выносить на рôкъ 1½ дол., адресъ: Redaction des „Hromadskyj Holos“, in Lemberg, Oesterreich, Lubliner- Union Gasse 5.

Датки и передплату прошу не посылати въ письмахъ, бо выкрадають, але черезъ банки. Може дехто приславъ бы яку складку на покрыте великого хлопского вѣча, котре мы устроюемо у Львовѣ 6-го жовтня, та на выборчу аґітацію, бо у насъ тôлько що розвязано раду державну и треба заразъ выбирати послôвъ, а окрôмъ того въ 1901 р. бубуть загальнѝ выборы до сойму, то треба вже теперь прилагодити ся. Всѣ датки будуть оголошенѝ зъ подякою въ »Громадськім Голосі«.

Най жіють американскѝ Русины!

Михайло Павликъ,
редакторъ „Громадського Голосу“.

Pleasant Home, Man., КАНАДА.

Вже три роки зъ половиною якъ наша колонія заселилась Русинами и хоть лишь 45 миль вôдъ мѣста Winnipeg, а ще не бувъ жаденъ рускій священникъ на нашôй кольоніи. Довѣдуемо ся зъ »Свободы«, що е въ Канадѣ о. Заклиньскій, то просимо о. Заклиньского щобы до насъ вступили, бо и мы овечки Христового стада, тай есть вже споре число ягнятъ, котрѝ потребують св. крещенія, а и для старшихъ здало бы ся перепровадити сповѣдь тай зробити якійсь початокъ до орґанізаціи.

Въ насъ Русины зачали будову церкви ще минувшои зимы, але ще не скôнчили и не знати коли докôнчать, а то зъ тои причины, що розôрвали ся на двѣ часта. Розходить ся имъ о мѣсце пôдъ будову церковну а друге (то здаесь важнѣйше) коли мали розпочати будову, то комітетовый тои церкви Юрко Волчукъ поѣхавъ до Winnipeg до о. Кулявого а той приѣхавъ и посвятивъ мѣсце пôдъ будову церкви. Тогды зачались розмовы помѣжь Русинами, що тота церковь буде записана на тутейшого Епископа и зъ тои причины бôльша часть людей вôдступила вôдъ тои церкви, а тотѝ, що остали ся, то выбудовали церковь до половины и такъ осталось до сего часу, а о. Кулявый приѣздить до тои недобудованои церкви та вôдправляе „мшу“, сповѣдае и крестить дѣти.

Тѝ люде, що вôдступили вôдъ церкви, зôйшли ся сихъ великодныхъ святъ та врадили класти другу церковь на цминтари коло рѣки, отжежь звертаемо ся до васъ отцѣ духовнѝ о пораду: чи мы маемъ будовати другу церковь, де насъ буде поверхъ 50 нумера, чи маемъ вертатись до тои першои части, де ихъ есть лишь 13 нумерôвъ та помагати добудовувати першу церкву, бо хоть мы мали раду, але ще думаемъ звертати ся до васъ рускихъ священникôвъ въ Америцѣ.

Не знаю що за причина, що священники, що були въ Канадѣ, не вôдвѣдали насъ. Може довѣдали ся вôдъ К. Геника, що мы не богатѝ въ добра земскѝ и постановили насъ лишити въ спокою*). А однакъ о. Кулявый такъ не постановивъ, бо приходить до насъ часто. Зъ початку мали Русины надѣю, що приѣде рускій священникъ, то лишь декотрѝ ишли до Кулявого, а сего року видять, що руского священника якъ нема такъ нема и уже стали бобато вѣрниками Кулявого.

Є богато дѣтей, що вже по три роки тай ще не крещенѝ, а вже и поумирали денекотрѝ, а хто буде сему виненъ?**) Таже до насъ не такъ дуже великій коштъ, бо зъ Winnipeg до Teulan коштуе желѣзнця $1.20, а зъ Teulan лише 5 миль до насъ, а тамъ то мы вже можемо выѣхати на противъ о. духовного, бо коли высылають Русины фѣру по Кулявого, то я думаю, що радше вышлють по руского о. духовного. Я думаю, що и о. Кулявый не ѣздить за дурно и жіе не лишь духомъ, але потребуе такъ само якъ и другій чоловѣкъ***). Вôнъ якъ до насъ приѣде, то люде идуть до него зъ потребою и вôнъ не каже собѣ платити (зразу гладять, щобы потôмъ добре стригти. Зам. складача), але люде самѝ зъ своеи охоты дають де-що и вôнъ зъ того вдоволеный. Я думаю, що якъ бы и рускій о. духовный приѣхавъ, то вѣрнѝ не будуть такѝ, щобы не зложили о. духовному на ту подорожь, хоть сей рôкъ выпавъ намъ и за тѣсный, хиба бы о. духовный за богато вымагали.

Иванъ Дрогомирецкій.

*) Вôдповѣдь на се пытане знайдете въ нынѣшнôй „Свободѣ“ ст. о. Дмитрова.

**) Дѣти въ разѣ потребы може кождый похрестити.

***) о. Кулявый нае платню сталу зъ місійного фонду, мае помôчь вôдъ свого епископа и т. п., отже вôнъ годенъ жити хотяй бы вôдъ людей и зломаного цента не дôставъ; такъ само мае ся рѣчь зъ місіонарами православными, мѣжь тымъ якъ нашѝ священники не мають помочи вôдъ нѣкого и мусять жити тôлько зъ того, що имъ самъ народъ дасть.—Ред.

Зъ Antonio, Olinto, БРАЗИЛІЯ.

Свого часу було двохъ людей зъ нашои кольоніи у епископа въ Куритибѣ зъ тымъ, щобы вôнъ постаравъ ся для насъ о сталого руского священника, а тымчасомъ щобы о. духовнѝ приѣздили до насъ хоть пару разъ до року. Въ Куритибѣ чекали тѝ люде 5 день, а понеже епископъ выѣхавъ бувъ на довшій часъ зъ мѣста — удали ся до австрійского конзуля, щобы сей передавъ епископови ихъ жадане. Въ цвѣтню дôстали мы вôдъ конзуля письмо, що епископъ приобѣцявъ задосыть учинити нашому жаданю а тымчасомъ поручивъ насъ опѣцѣ о. Кизимы зъ Прудентополісъ. На Воскресеніе отримали мы вôдъ о. Кизимы письмо що приѣде до насъ на свята, але на якѝ — то не знаемо. Вже маемо городы пôдъ будову церкви и помешкане для священника, складаюче ся зъ 4 саль зъ коритаремъ по серединѣ и выходомъ на оба боки. Купило его братство св. І. Хрестителя вôдъ одного Русина за танѝ грошѣ, а стоить оно побôчь городу церковного. Теперь даемо штахеты (fence) коло цминтара, що будуть дорого коштувати.

Дня 5-го мая прибувъ до насъ непрошеный гôсть польскій пралатъ зъ Ріо-Неґро Бронѣковскій. Въ недѣлю мавъ промову до всѣхъ зôбраныхъ въ каплици. Казавъ, що тутъ е Русины и Поляки, але се не шкодить, нехай лишь кождый свое тримае и взаимно помагають собѣ и люблять ся. Ну, то еще бы не було нѣчого, але бо на другій день ксьондзъ Бронѣковскій вылѣзъ по „мши“ на проповѣдницю а видячи, що мазурôвъ е бôльше якъ нашихъ (въ недѣлю нашихъ було бôльше), зачавъ говорити такъ: „Bracia Poliacy! nie myślcie sobie, że tutaj będzie ruski obrządek, bo Rusini muszą za wami postępować choćby ich było 600 a was tylko 60, a nie wy za nimi. Ani ruskiej cerkwi, ani ruskiego księdza oni tutaj mieć nie będą, bo ja napiszę zaraz do biskupa i biskup im tego nie dozwoli. A będziemy mieć tutaj misyę w miesiącu Sierpniu, na którą oprócz mnie jeszcze joden ksiądz przyjedzie.“ Нашѝ люде коли се почули, зовсѣмъ збаламутили ся, а декотрѝ думають, що може и правду польскій пôпъ каже; и мазуры задерли нôсъ въ гору и ходили до инспектора нашои кольоніи, щобы насъ намавлявъ пристати на польского „ксендза.“ Що имъ вôдповѣвъ — не знати.

Длятого звертаемо ся зъ просьбою до нашои старшины духовнои въ краю, щобы вже разъ зробили зъ нами якійсь порядокъ, щобы насъ польскѝ пралаты за нôсъ не водили, анѣ публично не безчестили, бо зъ того ганьба не тôлько про насъ людей простыхъ, але особливо про старшину духовну. Такъ само просимо о. Роздольского зъ Прудентополісъ и другихъ тутешныхъ оо. духовныхъ, щобы они обстали за нами и помогли намъ у нашôй бѣдѣ.

При сѣй нагодѣ складаемъ щиру подяку о. Роздольскому и членамъ читальнѣ им.

ведскій и Е. Гомичковъ, а вже зачуваемо, що зновь двохъ въ дорозѣ, зъ пряшѣвскои діецезіи.

Якъ побудовано таку велику силу новыхъ церковъ, то-жь ихъ треба було и поблагословити. Тыхъ »посвячанокъ« и новыхъ церковъ и олтарôвъ и образôвъ и хоруговъ и колоколовъ и кадильниць було безъ лѣку и мѣры. Недавно було посвячене, не знаю вже котрый разъ, опять уніяцкои церкви въ Wilkes-Barre, Pa. и новозбудованои церкви въ Barnesboro, Pa., де есть священникомъ ветеранъ амер. Руси о. К. Гуловичь, котрый ажь 8 церковь создавъ въ Америцѣ. Найже-жь ему буде за то честь и слава!..

Та »посвящанка« выпроцесованои церкви вôдъ православныхъ въ Wilkes-Barre, Pa. есть однымъ бôльше доказомъ крайного раболѣпія деякихъ угро-рускихъ священникôвъ. Церковь здвигнену грôшми руского народа благословить навѣть не айришскій бискупъ, але простый айришскій плебанъ. Вôсѣмъ гр. кат. угро-рускихъ священникôвъ стоять, якъ орґаністы въ церкви и тихенько мурчать: »Et cum spiritu tuo«. Такъ тôлько дальше панове превелебнѝ! Хто бувъ рабомъ въ старôмъ краю и служивъ правительству мадярскому въ мадяризаціи рôдного народу, той и ту не въ силѣ стати иншимъ чоловѣкомъ, лишь рабомъ. Народъ рускій, дôйшовши до самосвѣдомости вôдвернесь вôдъ нихъ зъ погордою на яку лишь заслугуе знѣкчемнѣла каста.

М. С.

Хлопске серце.

(Зъ Конопницкои).

Пер. Б. Лепкій.

Пôвъ дня стояла мертва вôдъ розпуки,
На дôлъ безсильнѝ опустила руки,
Въ стовпъ очи вперла на дôмъ той, де въ сали
Рекрутôвъ стригли и мундурували.
Въ рукахъ маленькій клуночокъ держала,
Въ нѣмъ всѣ маетки вдовиного сына,
Сама нужденна мовь бездушна стала,
Нѣма якъ пустка и жовта якъ глина;
Однѝ уста лишь затятѝ, дрôжучѝ
Душѣ зъявляли крикъ болю великій,
Що мôгъ добутись безтямный и дикій,
И бити въ небо и сонце стрясати —
Холодне сонце, що въ хмары йшло спати,
У тіи хмары снѣгъ-зимно родючѝ.

Сусѣдъ до неи сказавъ — Слава Богу!
Вона на тое лишь зôтхнула глухо;
(Свѣдчили груди про бôль и трѣвогу.)
И знова очи на дверѣ пôдняла
Й дивилась ними несвѣдомо, сухо.

О, слава Богу! Слава Йсусу Богу,
Що знявъ пробитѝ, божественнѝ руки
Зъ хреста святого, гень понадъ дорогу,
Надъ хлопскѝ стрѣхи!
Ахъ видить вôнъ муки
Й видить болѣ и слезы, трѣвоги,
Що рыють лиця въ рôвцѣ передчаснѝ,
Видить и пише... — и мовь дѣти власнѝ
Благословляе бѣдныхъ... —
Слава Богу!
Дверѣ вôдъ салѣ зо стукомъ втвороли,
Въ товпу зирнула и сына въ тôй хвили
Свого пôзнала... Єго лишь, Ивана.
Якже вôнъ скоро а дуже змѣнивъ ся!
Такъ посумнѣвъ чось и такъ зажуривъ ся!
Навѣть головка, що була мовь льняна,
Якъ не та стала. Знакъ дала, приходить.
Дивить ся мати и ока не зводить,
Стрункій бувъ, бѣлый, на лицяхъ мавъ слезы;
— Нене, ахъ нене!
— Молись, сыну, Богу!
На маешь — тутки... возьми на дорогу —
Хлѣбъ му подала; дôставъ нôжъ зъ кишенѣ,
Кусникъ надрѣзавъ и каже до ненѣ:
— Не годенъ нене самъ...
А вна збѣлѣла
Якъ та стѣна, вломила хлѣбъ и ѣла.

Ажь тутки приказъ послѣдный подали:
Маршь, маршь въ дорогу!
Лѣсы, поля, села,
Мовь образы мутнѝ маячать въ дали,
Жене ихъ нута маршу невесела...
Гей, не побачишь вже того нѣколи!
Зойкъ, плачь и лементъ... Ой горе, недоле!
Одна лишь мати, лишь мати Ивана
Нѣма стояла, бездушна, якъ зъ рана,
Очима сумно водила по пути,
Що нею бѣднѝ йти мали рекруты.
Втôмъ мовь нещасну покинула сила,
Сына за груди руками зъимила,
— Сыну мôй, сыну! — на силу сказала
И заточилась, збѣлѣла, упала.

Кажуть, що пукло въ неи хлопске серце.

Колысанка.

(Зъ Конопницкои).

Ой спи дитятко мое,
Слеза тебе напоѣть,
Слеза тебе обмые,
Бо ты — нѣчіе.

Не буду льну плекала,
Не буду выбирала,
Шматина тя вповие,
Бо ты — нѣчіе.

Ой ходить вѣтерь, ходить,
Кукôль на поли родить,
Кукôль росиця мые,
А ты — нѣчіе.

Ой небомъ вôнъ гуляе,
Ой хмары колихае,
Гнѣздо пташину крые,
А ты нѣчіе.

Небо сине, велике, высоке,
Наче вѣчнôсть бездонне, глубоке,
Весняными вкрыте хмарами,
И повѣтре перлисте, пахуче,
И село мѣжь ярами дрѣмуче —
Я все зъ вами, все зъ вами, все зъ вами!

И хоть доля, недобра та доля,
Зъ батькôвского пôрвала мя поля
И загнала далеко свѣтами;
Хоть у мѣстѣ домы и палаты,
Хоть жите ту розкôшне, богате —
Я все зъ вами, все зъ вами, все зъ вами!

Т. Шевченко.

Ив. Франко.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Котляревского зъ Ріо-Кларо за присланй намъ въ дарунку книжки.

Стефанъ Дума
секретарь братства св. Іоана Хрест

(Не лишь въ Антоніо Олінто, але такожь и въ Ріо-Кларо и другихъ кольоніяхъ бразилійскихъ мусить нашй Русины вести борбу зъ Польоніею, взглядно латиньскимъ духовеньствомъ. Подôбнй вôдносины панують такожь въ Канадѣ. Вже крайна пора, щобы нашй власти духовнй перестали замыкати собѣ уха передъ сими голосами „вопіющихъ во пустыни" и або зарадили сему лиху радикально, або сказали просто: „мы не хочемо васъ знати, або вы мусите стати латинниками." Тогды народъ буде знати на чѣмъ стоить, а такъ вѣчна непевнôсть лишь дратуе его и стоить перепоною до всякои орґанізаціи. — Ред.)

РОЗМОВА НА „стрітѣ."

До Гринька проходжаючого ся по мѣстѣ зближае ся незнакомый чоловѣкъ и каже: Якъ ся мате?

Гринько: — Добре, якъ вы?

Незнакомый: — Ци не знате, де ту бываютъ рускы »православны« люде?

Гр.: — Знаю, а откаль вы идете?

Незн.: — Отъ такъ ходжу по свѣту, тай ту емъ пришовъ. Деси маю ту якисыхъ знайомыхъ та пришовъ емъ ихъ отвидѣти. Будте такы ласкавы а покажте ми кадиль они ту мешкають.

Гр.: — Добри, добри. А откаль вы съ краю.

Незн.: — О, я барсъ зъ далека. А вы откале?

Гр.: — О, я не знаю, бо я ся ту родивъ.

Незн.: — Та вы не годны знати откаль я. хоцъ бымъ и повѣвъ.

Гр.: — Ану повѣджте ми, може буду знавъ?

Незн.: — Я, знате, съ питъ Росиѣ. Но, знате о тымъ краю?

Гр.: — Не знаю. Повѣджте ми зъ якого повиту, може буду скоре знати.

Незн.: — О, съ повиту? Я походжу зъ повѣту ґрибôвского. Но знате?

Гр.: — Но, не знамъ. А давно съ краю?

Незн.: — О не такъ давно, буде юшь спару рокивъ.

Гр.: — Мяте жену въ краю?

Незн.: — Мамъ жену и дѣти.

Гр.: — А што, не спѣшите ся до краю?

Незн.: — Но, не спѣшу, ани ниґда не пиду, бо не оплата. Але я бы хотѣвъ видѣти нашыхъ Руснакôвъ, лемъ не знамъ, боюсь, жебы не зашовъ межы якихъ калакутôвъ.

Гр.: — А то што за люде?

Незн: — То вы не знате? Та-жь сутъ Руснакы православны и калакуци.

Гр. — Такъ? А розлука межы ними велика?

Незн.: — Правда, што велика. Ану чытайте казету нашу православну, а чытайте »Свободу«, въ котрий лѣпше?

Гр.: — Я по правдѣ чытаю »Свободу«.

Незн.: — Га-га-га! То вы ся разъ навчыте зъ той »Свободы«! Та тоту »Свободу« то пастухъ выдае.

Гр.: — А вы яку казету чытате?

Незн.: — Я не чытаю жадну, бо чытати не знамъ, тилько чую бесъ люди, котра казета лѣпша.

Гр.: — И чого-жь вы пхате носа до калакукôвъ, та нашой казеты, коли ищы ани чытати не знате. ани сте одъ насъ не лѣпшы?

Незн.: — Якъ бы не лѣпшы? Кедъ мы прешли на православну вѣру, носиме на грудяхъ знакъ христіянски, маме прекрасны бороды и вы кажете, що мы одъ васъ не лѣпшы?

Гр. — Чекайте, я вамъ то вытолкую. Тото, што вы сте прешли на православіе то такъ якъ якъ бы я прешовъ съ питручного коня на борозного. А на што ми преходити съ питручного коня на борозного, коли питручни лѣпше несе. А тото што вы носите ознаки на грудяхъ то естъ добре, хоцъ зъ другой страны христянинъ не муситъ носити ознакъ на грудяхъ, а може носити въ серцу. Добре носити и на грудяхъ Руснакови тверезому, а не таки пяници, што заберае цѣлу стрітъ якъ иде до дому... А то же мы не маме борôдъ якъ вы, то я вамъ скажу. Борода то не е ничь чудного. Прецѣнь коза нияка не панѣ, а бороду мае, а по друге христянинъ не муситъ старати ся о велику бороду, тилько каждый мусить старати ся, штобы не мавъ великы уха, якъ нееденъ мае...

Незн.: — Го-го-го! Лемъ вы тильо не ґадайте. Кажда лишка свôй оґѣнъ хвалитъ.

Гр.: — А видите! Терасъ сте правду повѣли. Та лишка есть звѣря и такъ оно мудрѣйше якъ вы, бо оно прецѣ свôй оґѣнъ хвалить, а вы якисъ чоловѣкъ, а встыдате ся свойой рôдной матери, свого краю, кажете, што сте съ питъ Росиѣ, забулисте на вашу власну жену и дѣти...

Теперь Незнакомый зачавъ собѣ поставати на Гринька остро, а Гринько ему каже:

— Послухай ты чоловѣче, я тобѣ оповѣмъ исторію. Я якъ бывъ мали хлопецъ та пôславъ мене няньо на поле боронити, а такъ ми наказувавъ: »уважай же ми сыну на коня и на борону, не женъ скоро коньомъ, жебысъ не трафивъ на камѣнъ и не вытративъ зъ бороны зубы«. Такожь и я остерѣгаю тебе, щобысъ уважавъ выкручати своимъ языкомъ, бо наконецъ мôгъ бысъ стратити свои зубы... — Будте здрави.

Пôдслухавъ Г. Белначокъ.

НОВИНКИ.

— Просимо прислати намъ сейчасъ фотографіи новопобудованыхъ тутешныхъ церковь, а особливо канадійскихъ и бразилійскихъ. Такожь фотографіи фармерскихъ хатъ и цѣлого обôйстя, групъ, осôбъ и т. п. Хочемо помѣстити се въ Календари на 1901 р.

— Памятайте на „Руско-Народный Дôмъ Еміґраційный въ Америцѣ" и высылайте жертвы до касіера пôдъ адресою: Mr. John Parylak, 436 East 76 st., New York City, а заразомъ увѣдомѣть о тôмъ секретаря пôдъ адресою: Mr. K. Kirczov, 102 Morris Str., Jersey City, N. J.

Комітетъ.

Квитъ

на $600, словами шѣсть сотъ долярôвъ, котрй я одержала зъ касы »Р. Н. Союза« яко посмертну запомогу по моимъ мужови бл. п. Асафатѣ Гутыра, за котрй складаю урядови »Союза« сердечну подяку.

Катарина Гутыра.

Mt. Carmel, Pa., Sept. 18, 1900.

ПРИ СВѢДКАХЪ:
Гнатъ Трохановскій,
Онуф. Мурдза,
Алек. Галабурда.

— **О. Стефанъ Макарь** выѣхавъ 29. септембра зъ Бременъ на корабли Trave до Злученыхъ Державъ и обôйме назадъ парохію въ Мт. Кармель, Па.

— **Кольонія** Янґада въ Бразиліи, де поселилось около 123 родинъ переважно рускихъ, була дня 30. мая с. р. свѣдкомъ страшного морду, котрого допустили ся розпущенй и розлайдакованй жовнѣры на безоружныхъ поселенцяхъ. Въ самôй Янґадѣ знаходить ся войсковый постерунокъ въ числѣ 20 людей пôдъ командою капитана и двохъ офіцерôвъ; есть то однакъ така зволочь (якъ взагалѣ бôльша часть бразилійского войска), що бѣднй поселенцѣ мусять вѣчно терпѣти вôдъ нихъ рôжнй неприятности. Выше згаданого дня, познымъ вечеромъ, кôлька пôдпитыхъ воякôвъ повернули передъ хату Микилиты (Русина) и почали выкликати его доньку допоминати ся воды, впущеня ихъ до хаты и т. п. Всего того не учинено имъ, проте всѣ почали силою добуватись до хаты, бити по вôкнахъ и выважувати дверѣ. Въ хатѣ ночувало кôльканайцять людей, (бо день передъ тымъ вôдбувалась тамъ місія), длятоги кôлька зъ нихъ выйшли запытатись жовнѣрôвъ чого хотять? Та зробили се собѣ на бѣду, бо жовнѣры кинули ся на нихъ и почали бити, а коли оденъ зъ поселенцѣвъ ударивъ такожь жовнѣра, тй побѣгли до офіцера наговорили що колчоністы мордують жовнѣрôвъ, узброились въ стрѣльбы, и всѣ разомъ напали еще разъ на дôмъ Микилиты. Почалась тогды страшна сцена: жовнѣры зачали стрѣляти, колоти ножами хто попавъ и нищити всѣ рѣчи въ хатѣ. Двохъ людей, а мѣжь ними и Микилита, зôстали въ звѣрскій спосôбъ замордованй, чотырохъ прострѣленыхъ або тяжко раненыхъ, а цѣла хата знищена и покалена.

— **Въ** Troy, N. Y. и околици дуже умирають нашй дѣвчата на тифуоідъ, котрымъ заразили ся въ фабрицѣ, въ котрôй роблять.

— **Нашъ** Русинъ, М. Ґайдошь, зъ Олифанту, Па., вôдѣхавъ до Richmond, Va., щобы учити ся на доктора.

— **28. юлія** с. р. мало »Соединеніе« 8437, а 29-го септембра 8477 членôвъ. Значить число членôвъ въ »Соединенію« збôльшилось за оденъ мѣсяць лишь о 30 осôбъ. Причиною сего есть те, що въ однôмъ мѣсяцю августѣ выкинено зъ »Соединенія« ажь 221 членôвъ. Варта бы знати длячого?

— **Въ** Manfield, О. товпа спôймала двохъ членôвъ вѣры, що зве ся »Dowieites« обдерла ихъ до нага, омастила смолою и такъ опроваджувала по улицяхъ. (Се стало ся не въ Хинахъ, але въ »вôльнôй« Америцѣ, въ державѣ Огайо).

— **Великй** дощѣ впали въ Тексасъ, рѣки повыливали и наробили шкоды на 2 міліоны долярôвъ, а кôлькоро людей утопилось.

— **Послѣднй** дощѣ, що впали зъ початкомъ септембра коло Йорктонъ, Асса., въ Канадѣ, зробили много доброго. Особливо огородовина поправилась, а картофлѣ, капуста, рѣпа, селера, цибуля, морква навѣть огôрки загально суть добрй.

— **Вôдъ** 20. вересня почали въ Австріи курсувати новй паперови грошѣ по 20 коронъ, вмѣсто старыхъ десятокъ.

— **Зачуваемо**, що въ Катасаквѣ, Па. такожь цареславіе упадае.

— **Чи** чули вы люде добрй таке диво, щобы рускій священникъ учивъ людей »scab-увати«. Коли почавъ ся теперѣшный великій майнерскій страйкъ въ Пенсильвеніи, то священникъ зъ Ше... радивъ своимъ »фарникамъ«, щобы тишкомъ-нишкомъ заходили въ майны и робили за песій грôшь, але люде не послухали »доброи рады«.

— **Въ** Лубнѣ, полтавскои ґуберніѣ, россійскй власти выгнали зъ ґімназіи всѣхъ руско-укаиньскихъ ученикôвъ зъ 7 и 8-ои клясы за те, що они рѣшили говорити по руски по-за школою, а проводирôвъ замкнули до вязницѣ.

— **Американьскй** газеты хвалять о. Ив. Констанкевича, нашого священника зъ Шамокінъ, Па. за те, що вôнъ публично высказавъ ся що его громадяне на выпадокъ довшого страйку готовй затягнути пожичку на церковно-громадскй property и тыми грôшми вспомагати бѣдныхъ рускихъ страйкерôвъ! Якъ то добре и пожиточно, если церковь незаписана на бискупа, а лишь на громаду.

— **Въ** Point Marblehead, О. купка аґентôвъ цареславныхъ забрала церковь греко-католикамъ, Русинамъ, але тамтого мѣсяця гр. католики дорогою процесу вôдобрали еи назадъ.

— **До** Lansford, Pa. мае прибути незадовго на парохію о. Кубекъ зъ Угорщины. Кажуть, що вже о. Мартякъ зъ Фріляндъ, Па.» потокмивъ ся« за штолу и доходки!

— **О. Н. Воленьскій**, щирый угро-рускій священникъ занявъ парохію въ Рамей, Па.

— **Недалеко** Кошиць на Угорщинѣ, коло самои стаціи Онґа, переѣхавъ поспѣшный потягъ селянина Фридмана. Причиною нещастя бувъ сторожь, котрый не замкнувъ на часъ рампу. Трупъ селянина подертый на кавалки.

— **Ч. А. Пижь** зъ Шенандору, Па. доность намъ, що у нихъ страйкеры побили босôвъ и борджіса (бурмистра), а кôлькохъ людей покалѣчили. Войско ще стоить въ мѣстѣ, але до роботы нѣхто не иде.

— **Другій** разъ цвитуть дерева въ Левочи, спискои столицѣ, на Угорщинѣ. Вѣщують зъ того довгу и теплу осѣнь.

— **Дня** 24. септ. заложила ся въ Олифантѣ, Па. денна анґлійска школа для страйкерôвъ. Учать панѣ Е. Фекула и М. Мурдза.

— **Довѣдуемось** зъ достовѣрного жерела, що россійскій царь е спôвластителемъ многихъ копалень угля въ Пенсилвеніи, значить вразъ зъ американьскими капиталістами вызыскуе руского робôтника.

— **Єсли** хто знае краснй казки, або смѣшнй оповѣданя, але не зъ книжокъ, лишь такй що люде собѣ оповѣдають, нехай спише ихъ и пришле намъ, а надрукуемо ихъ въ »Свободѣ«.

— **Въ** деякихъ околицяхъ Галичины стали бѣднй люде замѣсто горѣвки пити етеръ, що е ще гôршимъ и шкôдлившимъ якъ горѣвка, бо вôдъ него люде бовванѣють, стають тупыми на розумъ та склонными до божеволя. А все те дѣлае горѣвчана дорожнеча и піяцкій налôгъ.

Справы церковнй.

Зъ угорскои Руси приѣхавъ о. Е. Гомичковъ и обнявъ парохію въ Charleroi, Pa. Зъ Charleroi пôйшовъ до Duquesne, Pa, о. Ю. Станканинець, а зъ Duquesne забравъ ся до Youngstown, Pa. о. А. Мглей. О. Медведскій остае безъ мѣсця.

— **Мы хочемо** знати правду и длятого просимо, щобъ кождый читатель, котрому щось въ »Свободѣ« неподобае ся, або подобае ся, про се написавъ намъ. Чей-же цента на посткарту выдати можете.

— **Ажь** 15 кавалкôвъ грати на фортепянѣ навчивъ козу оденъ мудрагель зъ Огайо. Хоче вôнъ теперь ѣздити по цѣлôй Америцѣ и давати козячй концерты. Цѣкаве лишь, — чи буде та коза пôдчасъ граня и спѣвати, чи нѣ.

— **Галицка** шляхта знайшла гôдныхъ побратимôвъ въ Бразиліи, где вôдкрыто недавно рôжнй крадежи и великй ошуства, котрыхъ допускали ся высокй урядники.

— **Найстаршимъ** чоловѣкомъ на свѣтѣ е Портуґалець, Бруно Котримъ, що мае теперь 150 лѣтъ а жіе въ бразилійскôй столици Ріо-Жанейро. Старенькій чуе ся еще досыть добре и жалуе неразъ молоде поколѣне, котре такъ скоро и марно иде зъ сего свѣта.

— **Лінія** North German Lloyd побудовала новый корабель зъ двома коминамы Prinzess Irene, що зможе помѣстити 1500 пасажерôвъ 3-ои, 100, 2-ои и 325 першои клясы.

— **Австрійскй** Славяне (т. е. Русины, Поляки, Чехи, Словаки и т. п.) хотять бôльшои звязи и братства, щобъ скорше выборoти свои права. Бажають они вô всѣмъ згôдно дѣлати и въ тôй цѣли скликали конґресъ славяньскій до Праги, въ Чехахъ, дня 28. и 29. септ. На вôдозвѣ пôдписанй проводирѣ всѣхъ сторонництвъ ческихъ, а такожь бурмістры бôльшихъ мѣстъ въ Чехіи, Моравѣ, Шлеску, Каринтіи и Краинѣ.

— **Принцъ** Альбертъ, сынъ саского короля стративъ жите черезъ конѣ. Дня 17. с. м. ѣхавъ вôнъ парою коней, (въ котрыхъ дуже любовавъ ся), запряжеными до маленького вôзка, коли нагло конѣ сполошили ся и почали такъ страшно гнати, що вôзокъ розлетѣвъ ся на дрôбнй кусники, а принцъ выпавъ зъ него и забивъ ся на мѣсци.

— **Нашихъ** людей зъ Олифантъ, Па., що дôставали ситизеньскй паперы, назвала скрентоньска газета Tribune зъ 21. мин. мѣсяця »найбôльше интеліґентными и найлѣпше информоваными о американьскихъ урядженяхъ зô всѣхъ 400, котрй старали ся о горожаньскй паперы«. Заслуга се п. Гамерника, котрый ихъ учивъ.

— **Рускй бизнесмены**, що не хотять дати оголошеня до »Свободы«, нехай не дивують ся, що Русины у нихъ не купують, бо они идуть за тыхъ бизнесменôвъ примѣромъ. Рôвно-жь нашй брацтва повиннй дати до »Свободы« имя свого брацтва, предсѣдателя и секретара, и такожь мѣсце где и часъ коли вôдбувають ся мітинґи. Цѣна за такй оголошеня дуже низька. Пишѣтъ до редакціи а довѣдаетесь.

Жертвы на запомогу для страйкерôвъ въ Пенсилвеніи зложили:

Попередно	$50.00
Русины зъ Ansonia, Conn. (зôбравъ о. А. Бончевскій)	$8.60.
А. И. Дубинскій, Chicago, Ill.	1.00
Русины зъ Yonkers (з. о. Тимкевичь)	7.00
Разомъ	$66.60

Дальшй жертвы просимо присылати на руки нашои редакціи.

— **Вечѣрна** публична школа въ Олифантѣ, Па. почалась въ понедѣлокъ. Учитель нашъ Русинъ п. Д. Пирчь.

— **Аґентами „Свободы"** зъ правомъ колектованя грошей суть:

Стефанъ Калакука, Jersey City, N. J.
Иванъ Бурштинъ, Buffalo, N. Y.
Василь Гришко, Northampton, Pa.
Василь Тылявскій, S. S. Pittsburg, Pa.
Алексій Шаршонь, Shamokin, Pa.
Яковъ Руданичь, Elmira Heights, N. Y.
Петро Г. Рончковскій, Troy, N. Y.
Александеръ Патрошь, St. Louis, Mo.
Г. Дзюбиньскій, Plymouth, Pa.
Левъ Монѣта, Lansford, Pa.
Иванъ Котанчикъ, Welter, Pa.
Кость Поступакъ, McAdoo, Pa.
Дим. Ванько, Ansonia, Conn.
Василь Рудко, Winnipeg, Man., Canada.

Редакція.

Люде отямте ся!

Не пійте, не сварѣть ся не бійтесь, не правуйтесь, не держѣть грошей по жидахъ, не встыдайте ся того, що вы Русины. Учѣть ся, читайте книжки и газеты, спомагайте своихъ, горнѣть ся до рускихъ орґанізацій, не сторонѣть вôдъ політики, а надъ все памятайте, що вы робôтники, рускй робôтники, а не жаднй ґазды и лучѣть ся зъ другими робôтниками до громады для вашого власного добра. Памятайте се добре, не лишь днесь, але всегда, иначе другй не будуть васъ мати за людей, але за дуракôвъ, бортакôвъ, капустянй головы.

Где есть?

Анна зъ роду Старукъ пошукуе свого мужа Алексея Гуратъ, зъ Волѣ горянскои, повѣтъ Горлицѣ. Она мешкае въ Troy, N. Y. Мужь най зголосить ся на адресу:

REV. N. DMYTROW,
P. O. Box 30 — Troy, N. Y.

X—10

Читальня въ Олифантѣ продае слѣдуючй книжки:

Въ потѣ чола. Ив. Франка	$1.50
Вечерницѣ, Гоколя	18
Веняминъ Франклинъ	12
Вôдкрытє Америки	20
Въ народъ	15
Вилгелмъ Тель	35

(Дальше буде).

Адресъ: J. J. Ardan, Box 418, Olyphant, Pa.

Проворный Ивась.

Ивась:

Вы менѣ за мало медôвника дали. —
Пять разôвъ бôльше дôставъ Майкъ!
Такъ компаністы майнерамъ врывали
Й черезъ те нынѣ такій страйкъ...

Мати:

Але-жь Ивасю, що тобѣ ся стало,
Майкъ, бачишь, меншій якъ ты;
А коли бъ я му вдѣлила за мало,
Наробить крику и бѣды.

Ивась:

Такъ? — то вôнъ меншій мае бôльше ѣсти?
Лихо, — недобре здаесь вамъ;
За те, що го бавлю, мушу всюды вести?
Вôдъ нынѣ страйкую я самъ!

Чалый.

АДВОКАТЪ ЗÔ СТАРОГО КРАЮ.
—докторъ правъ—
ЮЛІЯНЪ ЧУПКА
3 North Main St. — Wilkes Barre, Pa.

Хто хоче въ Галичинѣ вôдобрати грунтъ, спадокъ, сколектовати грошѣ, увôльнити ся вôдъ Waffenubung и контролѣ войскои, або боронити ся въ процесѣ, такожь пôслати повномочіе, най ся зголосить до д-ра Чупки.

Адресъ на почтѣ: P. O. Box 372, Wilkes Barre, Pa.

ЧИ НЕ ЗНАЄТЕ, ЩО
Семанъ Митренко
—мае—
готель и галю на забавы
на River str., въ ОЛИФАНТѢ?

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ
Д. ГОЛОДА
38 Green str., JERSEY CITY, N.J.

Кождый Русинъ маючій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи въ околици, повиненъ вступити до того готелю, бо тутъ дôстане найздоровшй и найтаншй напитки всякого рода и пораду, де най лучше купити шифкарту.

МИХАЙЛО БОСАКЪ,
нотаръ публичный,
посылае грошѣ — продае шифкарты.

Краяне зъ Олифанту и околицѣ не ходѣть до чужихъ посылати грошѣ до старого краю або куповати шифкарты, бо все тое може для васъ зробити, вашъ знакомый христіянинъ, Михайло Босакъ.

Вôнъ мае такожь гуртовный складъ (wholesale) всякихъ напиткôвъ въ OLYPHANT, Pa.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

ДЛЯ НАШИХЪ ДѢТЕЙ.

SKETCHING CLASS OF THE JOLLY JOBBERNOWLS

COPYRIGHT, 1899, BY CAROLINE WETHERELL.

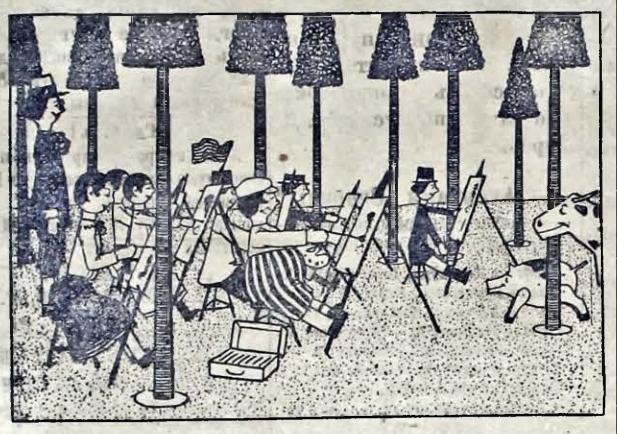

The Jobbernowls went out one day, with pencils and with paper,
Resolved to sketch most soberly without a single caper.
An artist kind to coach the seven had graciously consented;
With jokings or with tricks they knew he would be discontented.
Their easels, colors, bags of lunch, they placed beneath the trees
And tried their best to picture well the flowers, birds and bees.
You would not think those sketches fine that graced each birchen sheet,
But they were all, like Bess, inclined to think them "awful sweet."

Their teacher, though, thought differently. He criticised them all
In such a way each scholar felt uncomfortably small.
"Your color's wrong," he said to Pat. "That sky is much too green."
To Bess: "Your sketch would make one weep! Was ever pig so lean?"
"Marie, you have no soul for art. You lack the smallest taste!"
"No, Hans, I need not say a word; of time 'twould be a waste!"
"Ah, Tess, your lines and colors both suggest a nightmare ill."
To Wong and Ole, "Sirs, I fear your brook can't run up hill."

The Jobbernowls indignant were to hear their work thus chided,
And well to pay their critic up was each of them decided.
Their anger made them all forget the artist was a stranger,
The guest of worthy Master Chips, and that there might be danger
If they forgot their manners much, to Chips at school next day
A very painful penalty they'd all be made to pay.
But up they picked their easels, and they flung them at his head,
Then chased that painter manikin until he shrieked with dread.

A Little Girl Farmer.

From Louisville township, Governor Tanner's home, comes the story of a girl 9 years of age who has made herself famous in the neighborhood by accomplishing the almost incredible.

Electa Henderson, the 9-year-old daughter of David Henderson, a farmer, residing eight miles northeast of this city, succeeded this year in plowing all the land on her father's farm, a total of 45 acres. For some years Mr. Henderson has been in poor health and unable to do much of the work on his farm, and this year when the plowing season came the daughter asked to be allowed a trial at the work. The team was gentle and easily managed, while

ELECTA READY FOR WORK.

the plow used is a riding plow of the modern type. Electa is a bright faced, pleasant appearing child, and her manner carries with it a determination which would do credit to an older person. She has attended the district school three terms during the winter months and is well advanced for a child of her years. The family consists of the father, mother, Electa and a younger sister. This precocious miss is well known among the farmers of the neighborhood, and the Henderson team and the rosy checked child are a familiar sight among the hills along the Little Wabash river.—St. Louis Globe-Democrat.

A Young Golfer.

One of the most promising young golfers in the west is Nathaniel F. Moore of Chicago. He is only 16 years old, and at the beginning of the present season he was considered a rather poor player, but he has improved so rapidly that on July 14 he was selected to play a practice game with Harry Vardon, the English champion. At a handicap medal contest held July 21 he carried off all honors.

A feature of his playing that may some day win him championship honors is that his work is quite even from one day to another. He is a son of James H. Moore, a Chicago capitalist.

A Little Girl's Grievance.

My brother Will be used to be
The nicest kind of girl;
He wore a little dress like me
And had his hair in curl.
We played with dolls and tea sets then
And every kind of toy,
But all those good old times are gone—
Will's turned into a boy.

Mamma made him little suits,
With pockets in his pants,
And cut off all his yellow curls
And sent them to my aunt's,
And Will, he was so pleased, I think
He almost jumped with joy,
And I must own I didn't like
Will turned into a boy.

And now he plays with horrid tops
I don't know how to spin
And marbles that I try to shoot,
But never hit nor win,
And leapfrog—I can't give a "back"
Like Charlie, Frank or Roy.
Oh, no one knows how bad I feel
Since Will has turned a boy!

I have to wear frocks just the same,
And now they're mostly white.
I have to sit and just be good,
While Will can climb and fight,
But I must keep my dresses nice
And wear my hair in curl,
And, worst—oh, worstest thing of all—
I have to stay a girl!

ВСЯЧИНА.

— Сибирови грозить небезнеченьство, бо тамъ чимъ разъ бôльше перекрадае ся и осѣдае Хинцѣвъ а понеже они працюють 3 разы танше вôдъ европейскихъ бѣлыхъ людей, длятого робять велику конкуренцію всѣмъ прочимъ робôтникамъ. Тому випнй царѣ россійскй, бо довше якъ 100 лѣтъ высылали на Сибиръ на рôжнй муки тысячѣ-тысячѣ невинныхъ а часомъ и винныхъ людей, котрй за кару тамъ жили. Длятого тамъ жаденъ порядный чоловѣкъ не ишовъ добровôльно. Коли россійскій рядъ зачавъ будовати желѣзницю черезъ Сибиръ, то стягавъ робôтникôвъ зъ цѣлои Россіи, а понеже Хинцѣ танше працюють, длятого Хинцѣвъ спроваджавъ, и тымъ зле зробивъ, бо теперь тьма тьменна налѣзла Хинцѣвъ и мае роботу, а россійскй голодують.

ДОБРЫЙ КРУТѢЙ.

Жена: — Ты не дотримавъ вчера слова; говоривъ-есь, що пôдешь вôдвѣдати свого приятеля до его дому, а тымчасомъ ты упинивъ ся въ корчмѣ.

Мужь: — Ба, я знавъ, що мого приятеля не застану въ дома, тôлько въ корчмѣ, длятого я зайшовъ тамъ, де всѣ порядни̂ пріятелѣ сходять ся...

— Всѣхъ языкôвъ (мовъ) на свѣтѣ есть 1064. По хиньскй говорить 400 міліонôвъ людей; по англійски 120 міл.; по нѣмецки до 100 міл.; по россійски 70 міл.; по французки 60 міл.; по ишпаньски 50 міл.; по италійски 35 міл.; по портуґалъски 25 міл.; по руски 27 міл.

ПÔЗНАТИ ПРИЯТЕЛЯ ПО ЦИГАРУ.

А.: — Чи той панъ, що тобѣ давъ цигаро, есть твоимъ приятелемъ?

Б.: — Того я ще на певно не знаю, бомъ ще цигара не спробувавъ.

— При помочи лучôвъ »Рентґена« (свѣтла електричного) можна видѣти, черезъ стѣну, що е поза стѣною, такъ само можна видѣти черезъ тѣло и кости людскй, що есть въ серединѣ чоловѣка.

— Сухоты и астму (душнôсть) умѣють вже лѣчити пôсля найповѣйшого вынайденя нѣмецкого д-ра Коха и то при помочи машинъ ингаляційныхъ до вдыхованя.

Выробляе братскй машлѣ, шапки, вôдзнаки, хоругвы, уніформы.
Цѣнникъ и пробки высылае даромъ.

R. H. Morgan, 23 N. Main str SHENANDOAH, PA.

НАЙЛѢПША ҐРОСЕРНЯ въ Олифантѣ
Ковальчика и Осеняка
на River Str.
Хлопцѣ и жѣнки купуйте у нихъ а не пожалуете.

Юрко А Прокоповичь,
погребникъ, готельникъ, и Livery Stable.
— Галя на митінґи и забавы, —
201 Jones Str., OLYPHANT, Pa

РУСКІЙ ШВЕЦЬ
Игнатій Березикъ
—робить—
добрй черевики тано.
За роботу ручить.
516 E. Pine str.,
ШАМОКИНЪ, ПА.

Першій, рускій салюнъ и РЕСТАВРАЦІЯ ВЪ ПІТСБУРГЪ, ПА.
АЛЕКСАНДРА ФЕДОРЧАКА.
Мае вôнъ гарный салюнъ, де можь дôстати напиткôвъ всякого рода, а при тôмъ утримуе реставрацію, де можь дôстати всѣлякого ѣдженя. Салюнъ Алекс. Федорчака пôдъ назв „народный готель" есть при Carson Str. No 716 мѣжь 7 а 8 улицею недалеко рускои церкви.

Dr. F. J. Meek
Д-ръ МИКОЛАЙЧИКЪ
Cor. Shamokin and Chesnut str.
Одинокій лѣкаръ-славянинъ на цѣле мѣсто. Лѣчить всякй недуги совѣстно и въ короткм часѣ. Особенно незрôвнаный лѣкарь въ справахъ положничихъ. Говорить по англійски, руски и польски. Горячо поручаемо сего знаменитого доктора нашимъ Русинамъ.

PATENTS
promptly procured, OR NO FEE. Send model, sketch, or photo for free report on patentability. Book "How to Obtain U.S. and Foreign Patents and Trade-Marks," FREE. Fairest terms ever offered to inventors. PATENT LAWYERS OF 26 YEARS' PRACTICE. 20,000 PATENTS PROCURED THROUGH THEM. All business confidential. Sound advice. Faithful service. Moderate charges.
Write to C. A. SNOW & CO.
PATENT LAWYERS,
Opp. U. S. Patent Office, WASHINGTON, D. C.

Юліянъ Копистяньскій
(JULIAN KOPYSCIANSKI)
424 Shamokin str.
ШАМОКІНЪ, ПА.
Перворядный салюнъ рускій. — Найлучшй напитки можна ту дôстати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмаитого гатунку, горѣвки досконалй, цигара дуже добрй.
Спѣшѣть Братя Русины до свого братчика Юлька.

Йосифъ Пейко
рускій готельникъ
— Cor. Commercial & Franklin Street —
въ ШАМОКІНЪ, ПА.
Запрошуе всѣхъ Русинôвъ до себе на свѣже пиво и добру віску. Хочете добре забавити ся, йдѣть до Пейка. Чекаешь на „стріткару", зайди до Пейка, а нѣколи не спôзнишь ся, бо она йде попри самй дверѣ.

ВЕЛИКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОРЪ
Russian Mercantile Co. Ld.
— ВЪ —
Shamokin, Pa.
327 Shamokin st.
Найбôльшій рускій компанічный сторъ въ Америцѣ. Заложеный ще въ роцѣ 1889, а теперь побôльшеный, украшеный и на ново урядженый. Новый дôмъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за $18.000 доказуе, що може компанічна робота. — Всѣ розумнй Русины належать до тои компаніи, купують зô свого власного стору значить, спомагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою $2000.
Заряджае нимъ:
Теодоръ Федько

Оденъ зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Америцѣ.
ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПОСÔБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.
Хто лишь разъ покоштуе сего пива, то иншого вже не хоче пити.
Голова вôдъ него нѣколи не болить, бо есть здорове и поживне.
НЕ ТРЕБА ЕГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.
E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.
Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

Иванъ Глова
JOHN GLOWA
(POSTMASTER)
Excelsior, Pa.
ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.
Всякй потрбнй рѣчѣ до житя, якъ такожь можна купити убраня майнерскй и звчайнй.
Посылае такожь грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, тано и беспечно.
Продае шифкарты.
Не вôдъ нынѣ вже знають люде солідного Ивана Глову.

T. TALPASZ
ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ
РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ
— и —
готельничій
246 Pearl Str.
Shamokin, Pa.
Недалеко рускои плебаніи.

Добрый вечеръ друже мôй!
— Добрый вечерь, свате!
А куды такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!
Що за Талпашъ? Звôдки вôнъ?
— Та-жь краянъ нашь милый
— У него всѣ Русины
— Пôдкрѣпляють силы!...
— Що за бриндзя й пиво тамъ!
— Обходить ся файно!
— Обслугуе якъ братамъ!
— Таньо надзвычайно!

Купуйте книжки и газеты!

Толстой. Воскресеніе. Романъ, 85 цнт. въ оправѣ	$1.35
„ Воскресеніе съ рис. въ 2 т.	$2.20
въ оправѣ	2.75
„ Жизнь и ученіе Іисуса	13
„ Что такое искусство	21
„ О борьбѣ со зломъ	21
Финляндскій разгромъ. Сборникъ	40
Студенческое движеніе	43
Сибирякъ. Студенческое движеніе въ Россіи	8
Зибаровъ. О сожженіи оружія	16
Конференція въ Гаагѣ	11
Гопсъ. Правда о библіи	31
Рабочее дѣло въ Россіи	17
Очерки изъ исторіи англ. раб. союзовъ	22
Что такое государственный преступникъ	8
Листки Свободнаго Слова, Нр. 13 14 по	16
Свободная мысль Нр. 4 и 5, 1899, Нр. 1—4 1900 по	11
Наканунѣ Нр. 11—16 по	11

За почту платимо самй.
Адресуйте:
A. Wasserman,
29 Clinton str. near Stanton str.
NEW YORK, CITY.

РЕСТАВРАЦІЯ и КАВЯРНЯ.
TROMETTER'S
(Тромейтеръ)
Cor. Rock & Sunbury str.
SHAMOKIN, PA.
напротив National Bank.
Снѣданя, Обѣды, Вечерѣ
Въ кождôмъ часѣ можна дôстати такъ горячй якъ и зимнй перекуски. Потравы прилагодженй на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга солідна. Окремй комнаты для родинъ. Найлучшй вина, пива, лікеры, горѣвки и всѣ можливй напитки. Цѣна дуже мала.

Хто бы мавъ деяке право най не ходить по покутныхъ жидôвскихъ „тлумачахъ", але най удасть ся до правдивого адвоката Виляма Воколека. Вôнъ залагоджуе всякй справы въ судѣ ту и въ старôмъ краю. Зъ нимъ можна розмовити ся по руски.
Адресъ его такій
W. Vokolek
ATTORNEY AT LAW,
502 Lackawanna Ave.
COR. WASHINGTON AVE
Scranton, Pa.

РУСКА БУЧЕРНЯ
Игнатія Трохановского,
на Second Str.
в Mt. Carmel, Pa.

Все свѣже и добре мясо, ковбасы, шинки, солонину и все можете купити у свого руского бучера, а то по дуже низькой цѣнѣ. Розвозить все на часъ, Хвалити богато не треба, бо добре само хвалить ся.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ СТОРЪ ЗЪ УБРАНЕМЪ НА ЦѢЛЫЙ ОЛИФАНТЪ, ПА.
Юрія Хиляка.
Хто хоче мати добре и красне убране, а ще до того за танй грошѣ, то най йде куповати до Ю. Хиляка, но най не забуде взяти и грошей зъ собою, бо тамъ усе cash.
Продае вôнъ такожь „шифкарты" и посылае грошѣ до всѣхъ частей свѣта. — Йдѣть до старого знакомого!

Гавріилъ Малинякъ
Гуртовный складъ
(Wholesale)
20 Market st.
SHAMOKIN, PA.

Мае завсѣгды на складѣ свѣже, добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки и лікеры найлѣпшого ґатунку.
Братя! замовляйте у свого!

O. Murdza & Bros
46. Second st.
MT. CARMEL, PA.
О. МУРДЗА и БРАТЬ.
Сторъ заосмотреный найлучшими товарами, спроваджоваными впрость зъ першорядныхъ складôвъ. Живить вôнъ майже всѣхъ Русинôвъ въ Mt. Carmel. Продае такожь майнерскй одяги и посылае грошѣ до старого краю тано, точно, скоро и беспечно.

J. BOBKOWSKI
ПРЕДПРІЕМЦЯ ПОХОРОНОВЪ
Вынаймае такожь „керичи" на похороны, хрестины и весѣля по дуже низькихъ цѣнахъ

300
PEARL and MULBERRY st
SHAMOKIN PA

Dr. John Szlupas
421 Penn. Ave.
SCRANTON, PA.
Знаменитый лѣкаръ. Довголѣтна практика дала ему способность стати добрымъ лікаремъ. Лѣчить успѣшно всякого рода хоробы. Мае такожь свою власну аптику, въ котрôй выробляють ся дуже добрй и помочнй лѣкарства.
Розмовить ся по руски, литовски, польски и по англійски. — На цѣлôй околици знають добре Шлюпаса.

Dr. S. Blumberg,
1716 Carson str.
PITTSBURG, PA.
Кождый то знае, що въ Америцѣ шукають за такимъ докторомъ, котрый покôнчивъ свои науки въ старôмъ краю. Д-ръ Блюмбергъ вивчивъ ся за лѣкаря на університетѣ въ Варшавѣ, а зложивши испитъ державный въ Філядельфіи, осѣвъ въ Нітсбургу. Дуже добрый докторъ. Розмовити ся можна по руски, нѣмецки, англійски и польски.

РУСКІЙ КРАВЕЦЬ.
Въ Шамокінъ, Па. мешкае рускій кравець
ПЕТРО КУЗМИЧЪ,
146 Lincoln str.
Робить вôнъ всѣлякй убраня мужескй складно и дешево.
Хто у него замовить убране, нѣколи того не пожалуе.

Учѣте ся, браты мои!
Думайте читайте,
И чужому научайтесь,
И свого не цурайтесь!
Т. Шевченко.

Всюды нѣвечить ся правда,
Всюды пануе брехня,
Въ вашихъ лишь серцяхъ, о братя,
Най не повстане вона!
Ив. Франко.